

Holstebro Kommune
Privat institution 0-6 år

Børnehuset Skovgården

16-11-2020

INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion.....	2
Blomsten.....	3
Hvem er vi?.....	4
Den pædagogiske læreplan.....	5
Børnesyn, børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber.	5
Pædagogisk læringsmiljø.....	7
Samarbejde med forældre om børns læring.....	8
Børn i udsatte positioner.....	9
Sammenhæng til børnehaveklasse.....	10
De seks læreplanstemaer.....	11
Evalueringskultur.....	20
Udviklingsplaner.....	23
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.....	25

INTRODUKTION

I Danmark går stort set alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave hver dag. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte alle børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud i Danmark skullet arbejde med børns læring med udgangspunkt i en pædagogisk læreplan. Som en del af den pædagogiske læreplan har dagtilbud skullet opstille mål for børns læring inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer.

Som led i at styrke kvaliteten i dagtilbud blev det som en del af dagtilbudsaftalen Stærke dagtilbud – alle skal med i fællesskabet fra 2017 aftalt, at der skulle udarbejdes en ny lovgivningsmæssig ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. De nye regler om den pædagogiske læreplan blev vedtaget i Folketinget i maj 2018.

Ændringen af dagtilbudsloven tager afsæt i det samlede forslag til en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper afleverede i slutningen af 2016. De nye regler ligger således i forlængelse af Master for en styrket pædagogisk læreplan.

Den lokale udfoldelse

Udarbejdelsen af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på de udfordringer, styrker og kompetencer, dagtilbuddet har lokalt. Det er en ledelsesbeslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de rammer, der er fastsat i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

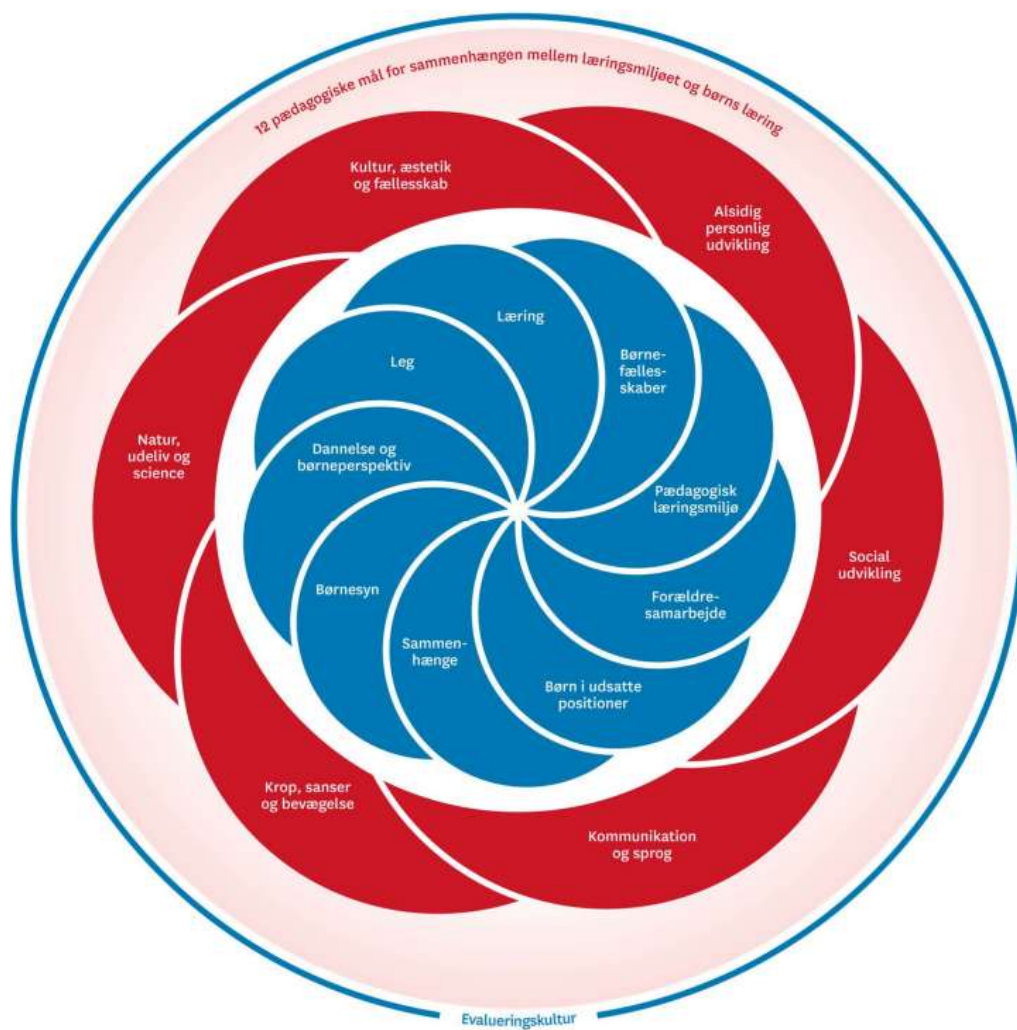
Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

Hvem er vi?

Historien bag Børnehuset Skovgården

Børnehuset Skovgården ligger på Skovgårdsvej, en sidevej til Herningvej. Institutionen blev oprettet som selvejende børnehave i 1966 af Dansk Røde Kors, som ønskede at hjælpe kvinderne i Holstebro ud på arbejdsmarkedet. Børnehaven Røde Kors blev i 2013 overtaget af Holstebro Kommune, som så lukkede børnehaven som kommunal institution i 2015. På dette tidspunkt tog forældregruppen initiativ til oprettelsen af den private institution Børnehuset Skovgården for at bevare et godt pasningstilbud til børn i trygge rammer i den sydlige del af Holstebro. Først som børnehave for 3-6 år, siden blev det for 2-6 år. I januar 2020 fik vi også en vuggestuegruppe, så det nu er en integreret institution for 0-6 år med plads til 6 vuggestuebørn og 30 børnehavebørn.

Vi ønsker at tilbyde forældre mulighed for en mindre integreret institution, med de fordele det giver. Barnet kan gå fra vuggestue til børnehave i sit kendte miljø og med mulighed for en glidende overgang, hvor skiftet og omvæltningen ikke bliver så overvældende. Vi gør meget ud af at vi er én institution, som hjælper hinanden. Vi har traditioner og aktiviteter på tværs af vuggestue og børnehave samt aldersgrupper, så alle får et nært kendskab til hinanden. Børnehuset bygger på en tryk og omsorgsfuld dagligdag, i et støttende og udviklende miljø, med kompetente og reflekterende voksne.

Vi vil i samarbejde med barnets forældre arbejde for, at barnet udvikler sig til et selvstændigt og aktivt menneske, som kan indgå i socialt samspil med andre og derved skabe sig en god tilværelse. Vi vil gerne "sende" barnet videre til skolen med kompetencer til at kunne klare sig. Dvs. de skal være selvhjulpne. De skal kunne gøre sig sprogligt forståelige samt kunne håndtere konflikter med andre børn og voksne på en alderssvarende måde.

DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

I Børnehuset Skovgården har det at være barn værdi i sig selv. Her er plads til alle, og alle er værdifulde for vores fællesskab. Alle er lige meget værd, børn (forældre) skal behandles forskelligt for at være lige. Alle har ret til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo. De skal respekteres for den de er, børnene skal have medbestemmelse over deres eget liv og det fælles børneliv der leves i børnehaven. Vi har fokus på at tage udgangspunkt i der hvor det enkelte barn er, udvikle og udfordre og dermed understøtte barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Et godt børneliv er et liv hvor der vægtes plads, tid og ro til at være barn. Vi vægter højt at være nærværende, give omsorg og tryghed, så børnene kan lære og udvikle sig. Børn er kompetente og selvstændige, men har også brug for omsorg og tillid, udfordringer og positive forventninger. Vi er opmærksomme på at alle børn føler sig som en vigtig del af fællesskabet, og at deres mening og oplevelse tæller. Børnene har medbestemmelse ifht. aktiviteter i dagligdagen. Børn er kompetente på eget liv, og at man ved at følge deres initiativer og perspektiver, og understøtte disse, hjælper dem i deres udvikling og trivsel. Mange store begreber er i spil, så som medbestemmelse, læring, leg, børnefællesskab, inklusion. Børn er kompetente, når de får den rigtige omsorg og tryghed.

Dannelse og børneperspektiv:

Barnets dannelsesproces sker igennem hele dagen, da der opstår mange situationer i det sociale fællesskab, hvor børnene skal træffe beslutninger om, hvad der er rigtigt og forkert i forskellige situationer. Barnet arbejder med elementet dannelse i situationer som; afleveringssituationer, spisesituationer, i den frie leg og under planlagte aktiviteter. Ved at deltage aktivt, prøve sig selv af og få respons i samspillet med andre, danner barnet et billede af "hvem er jeg alene" og "hvem er jeg samme med andre".

Før barnet kan begynde at lære, skal det opleve nærvær og kontakt med voksne, som det har tillid til. Barnet har brug for at mærke de voksnes interesse og at de voksne lytter og indlever sig i dets behov. Når barnet har fået en tilknytning til de voksne og kan finde ro inde i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt. Den tilknytning kan skabes, når pædagogerne er til stede som autentiske, tydelige mennesker, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv.

Vi giver i mange af dagligdagens situationer plads til, at det enkelte barn bliver set og hørt. For eksempel i samlere, hvor vi har fokus på at barnet udvikler følelsen af selv- og medbestemmelse. På ture ud af huset, til steder som biblioteket og offentlige legepladser, understøtter vi børnenes læring og dannelse, ved at guide dem i, hvordan vi agerer i det offentlige rum. Børnene spejler sig i de voksnes handlinger samt får hjælp til at lære, hvordan vi regulerer os og hvordan vi er i mødet med andre mennesker.

Leg:

- Legen er barndommens sprog.
- Leg er afgørende for barnets udvikling.
- Legen har en værdi i sig selv.

- Legen er omdrejningspunktet og drivkraften for barnets sociale og personlige udvikling.
- Leg fremmer børns fantasi, glæde, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.
- Legende læring, fx. samling og planlagte aktiviteter.

Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er meget vigtig og der leges hele dagen i børnehuset. Den er grundlaget for børns sociale og personlige udvikling og læring. Legen fremmer barnets sociale kompetence, selvværd og identitet, og udvikler barnets sprog, fantasi og bearbejdning af observationer fra hverdagen. Legen er spontan og børnene bestemmer selv legens forløb. I legen øver børnene sig i at forholde sig og udforske omgivelserne. Børnene forhandler om roller og vilkår i legen, det udvikler deres kompetencer og selvforståelse. I legen øver børnene sig i at håndtere konflikter og at være i fællesskaber på kryds og tværs. De voksne er tæt på legen, så de kan hjælpe børnene videre, hvis der er brug for det. Vi er opmærksomme på ikke at ødelægge en leg, dvs. vi voksne går enten ved siden af eller bagved børnene. Vi er bevidste om, hvornår vi skal være en del af legen og guide børnene og hvornår vi skal "blande" os udenom, så børnene kan lege uforstyrret. Ved behov guider og understøtter vi børnenes leg. Hjælper dem med at skabe rammer hvor alle børn kan trives, og hvor legen udvikler sig positivt for alle børn. Nogle børn kan en gang imellem have behov for hjælp til at komme med i en leg, eller hjælpe med at løse en konflikt i legen. De voksne skal være rollemodeller og sætte lege i gang, som børnene selv kan bygge videre på og give hjælp til at holde legen i gang. De voksne er opmærksomme på ikke at blive for tidsstyret, og derved ødelægge børnenes leg. Måske ændres tiden for samlingen 10 min, hvor børnene får leget færdigt. Vi giver børnene muligheder for at lege uforstyrret.

Læring:

Relationerne mellem børn og voksne er af stor betydning for den læring barnet optager. Vi lærer sammen og den fælles læring skaber fælles erindring. At øve sig er en del af læreprocessen og den voksne understøtter barnets refleksion over egen læring, samt at det er okay at fejle. Gentagelser er en del af læringen.

Hele dagen er et stort læringsrum – både sammen med voksne og sammen med andre børn. Den voksne har en bevidsthed om at der er læring i alt. Barnet inddrages i de daglige rutiner - eks. måltid og garderobe. Der skabes inspirerende læringsmiljøer, der understøtter barnets egen nysgerrighed og undersøgende tilgang. Der er stort set læring i alt hvad børn laver, både i legen, de sociale relationer og aktiviteter og rutiner. De daglige rutiner som f.eks. bleskift, garderobe, spisning og oprydning, skal give børnene mulighed for at trives, lære, udvikles og dannes. Vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, som fremmer børnenes sociale, følelsesmæssige, kognitive og kropslige udvikling og forståelse. Vi tager udgangspunkt i børneperspektivet og justerer os i forhold til det. Børnene oplever at have medindflydelse i hverdagen og aktiviteterne. Læringen er ikke kun en tidsbegrænset aktivitet men finder sted gennem hele dagen. Det pædagogiske læringsmiljø skal altid tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskaber og børnegruppernes sammensætning. De voksne følger børnenes spor og bygger videre på dette – eks. Vuggestuen vil på tur i skoven i nærområdet. Vuggestuen har planlagt at have fokus på dét at gå hånd i hånd og at gå i række. Men børnene bliver hurtigt optaget af blomsterne, vandløbet og de mange sten ved skovområdet. Derfor ændres fokus til, at vi indsamler materiale til en collage eller udstilling. Da turen går hjemad, ændres fokus tilbage og børnene skal igen gå hånd i hånd på række.

Vi skal have øje for at børnene leger for at lege og ikke for at lære, men vi voksne kan "luske" læringen ind i legen.

Børnefællesskaber:

Vi arbejder bevidst inkluderende på, at alle børn får en oplevelse af at være en del af fællesskabet og sørger for at hverdagen tilrettelægges så børnene får små sikre succesoplevelser. F.eks. arbejder vi i små voksenorganiserede grupper for at styrke relationerne børnene imellem.

Vi er bevidste om vores position i forhold til at gå foran, bagved eller ved siden af barnet i hverdagens aktiviteter. Har vi et barn, som vi oplever, ikke er en del af fællesskabet hjælper vi barnet ind i legen og giver barnet støtte og strategier til, hvordan det hensigtsmæssigt kommer ind i fællesskabet.

Om morgenen møder alle ind i vores store køkkenalrum så børnene får kendskab til hinanden og mulighed for at indgå i relationer på tværs. Ligeledes bliver alle voksne i huset kendte for alle børn.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Børnehuset Skovgården er en mindre, privat daginstitution, som sætter børnenes behov først. Vi tror på, at nærhed og tryghed skaber de bedste rammer for børnenes udvikling. Børnene deltager i og har medbestemmelse på dagligdagens aktiviteter. Derved oplever børnene en forståelse af en meningsfuld hverdag og er en betydningsfuld del af fællesskabet. Vi arbejder bevidst med at skabe stærke fællesskaber, både blandet børn, forældre og personale. Social inklusion er dermed den ene af de grundpiller som institutionens pædagogik er bygget på:

Man er socialt inkluderet "når der i et konkret fællesskab regnes med én i den betydning, at ens bidrag værdsættes i det man er sammen om".

I Børnehuset Skovgården er vi bevidste om at skabe pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen. En dag i vores børnehave er overordnet en lang række af rutiner og overgange, som tilsammen danner en hverdag for børnene. Personalet har gennem længere tid arbejdet med at kvalificere og opkvalificere de pædagogiske læringsmiljøer. Vi vil også understrege, at vi altid differentierer og afprøver nye tiltag, hvis der opstår behov. Vores pædagogiske læringsmiljø er altid "flytbart", så vi tilsammen kan give børnene de bedste muligheder for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Et pædagogisk læringsmiljø kan have mange karakterer. Nogle er etableret af de voksne som koordinerede planlagte aktiviteter, andre læringsmiljøer er spontant opstået af børneinitierede leg, nogle ligger i de faste rutiner, som kan være samlinger, frokost og garderobe aktiviteter. De pædagogiske læringsmiljøers indhold, rammer og behov vil altid afspejles af den børnegruppe som Børnehuset består af.

Børnegruppen er over tid dynamisk, og det er vigtigt, at de voksne hele tiden har en fornemmelse af gruppens dynamik, så de kan understøtte gode læringsmiljøer. Hvis en børnegruppe først i Maj består af mange små børn, er det måske vigtigt at være særlig opmærksom på lige præcis denne gruppes nærmeste udviklingszone. Det kan være i forhold til relationer/venskaber, sprog/kommunikation og måske selvhjulpenhed. Et eksempel kunne være, at der laves en sproggruppe som arbejder målrettet med fx sproglyde en gang i ugen, så længe det giver mening.

Måske ender et læringsrum som dette mere med at støtte venskaber end sprogudviklingen, men det, at de voksne har organiseret sig, gør, at lige præcis sådan en situation giver mulighed for at inddrage børnenes perspektiv, så der gives mulighed for trivsel, udvikling, læring og dannelse.

En dag i børnehaven byder også på mange børneinitierede læringsmiljøer. Børnenes lege er tit en bearbejdelse af deres oplevelse af virkeligheden, og gennem legen udforskes og undersøges mange facetter i livet. Legen giver et eksistentielt læringsrum, hvor børn får mulighed for at mærke sig selv, og derfor er de voksne meget opmærksomme på at støtte børnene i deres egne lege.

Et pædagogisk læringsmiljø kan også være målrettet og tilrettelagt. Her kan der være tale om voksenstyrede aktiviteter, f.eks. et musikforløb, et udendørs forløb eller et bestemt tema, som er planlagt at arbejde ud fra i en periode og som vil tage udgangspunkt i alle læringsrum.

Fra 6.30 til 17.00 foregår der mange pædagogiske læringsmiljøer. De knyttes an til dagens rutiner og overgange, børneinitierede legeaktiviteter og voksenstyrede aktiviteter.

Når de voksne er opmærksomme på dagens rytme og børnenes perspektiver, og samtidig indbyrdes har strategiske aftaler, så sikrer det gode vilkår for tydelige og udviklende pædagogiske læringsmiljøer.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Børnehuset Skovgården er forældrenes børnehave og derfor er det livsnødvendigt for børnehaven at personale og forældre har et godt samarbejde. Vi opfordrer forældrene til at være i Børnehuset så længe de har lyst, tage en kop kaffe, lege lidt med børnene eller lign. De skal føle sig velkomne!

Ligeledes har vi lavet en Ressourcebank, hvor forældre og bedsteforældre skriver på, hvad de gerne vil bidrage med til børnehaven. Det kan være lettere rengøring, historiefortælling, madlavning, en ekstra hånd på gåturen eller andet. Alt er velkomment. Ved at bede om forældrenes hjælp og ved at forældrene tilbyder deres hjælp skaber vi en god dynamik i samarbejdet og børnene oplever de andre børns forældre som værdifulde for deres dagligdag i børnehaven.

Et godt og trygt forældresamarbejde om barnets trivsel og læring har stor betydning, både for barnet, forældrene og det pædagogiske personale. Samarbejdet er nøglen til at forstå barnet bedst, og det giver muligheden for se på barnet med flere perspektiver.

Under barnets indkøring i Børnehuset, er vi optaget af at lære forældrene godt at kende, og få et kendskab til hele barnets familie. Vi ser ofte, at barnet finder tryghed i, at vi, forældre og personale, kender hinanden, og har en god kontakt.

Ved opstart og inden skolegang tilbyder vi forældresamtaler, hvor vi udveksler erfaringer omkring barnet. Det pædagogiske personale giver en vurdering af barnets trivsel og udvikling, og sætter måske fokus på nogle særlige områder, som kræver en indsats. Gennem dialog skabes der et fælles fokus, som skal komme barnet til gode. Vi er bevidste om, at vi oplever barnet i to forskellige miljøer, og vi er altid åbne for at lytte til narrativer om barnet, set fra et andet perspektiv. Inden samtalerne, udfylder både forældre og personalet en dialogprofil fra "Hjernen og Hjertet". Er der behov for mere, finder vi tid til det.

Vi har naturligvis også den daglige dialog med forældrene i hente og bringe situationer, hvor vi finder det vigtigt at dele en glad fortælling fra barnets dag. Gerne så barnet hører dette og både barn og forældre kan gå glade hjem.

Vi samarbejder med forældrene via vores intra "Parent" eller opslag i huset, om hvad vi har lavet det pågældende dag og med beskeder om feriepasning osv. Endvidere får forældrene enten på mail eller på "Parent" en månedsplan og andre vigtige beskeder samt billeder.

Ud over, at vi sætter forældrenes tilstedeværelse i dagligdagen højt, afholder vi også en til to hygge/arbejdsdage om året, hvor vi med fælles hjælp giver børnehaven et løft både inde og ude, samt nyder den atmosfære, som opstår når vi med fælles hjælp udretter "store" og betydningsfulde bidrag til vores børns dagligdag.

Forældrebestyrelsen kan have en stor grad af indflydelse på børnehavens dagligdag, hvor der ikke er lang tid fra tanke til handling. De står blandt andet også for nogle af vores arrangementer, f.eks. sommerfest og cykelrally, i samarbejde med personalet.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn er betydningsfulde i vores fællesskab og tager udgangspunkt i hvor det enkelte barn er.. Vi arbejder målrettet med, at fortælle positive historier, og være bevidste om ikke at fastholde vores børn i bestemte kategorier og historier.

Vi har positive forventninger til alle børn, da alle har noget værdifuldt at byde ind med. Derfor er læringsmiljøer af særlig stor betydning for udsatte børn. Det er af stor vigtighed, at personalet møder disse børn ved:

- At være fysisk nærværende og tilgængelige, Feks. tæt på i barnets leg, hvis behov for støtte eller hjælp opstår. Kvaliteten af relationen og interaktionen mellem barnet og personalet er ekstra betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Personalet tager udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer.
- At skabe relationer mellem børnene. At være aktiv og vedholdende i forhold til det udsatte barns relationer – guide, støtte, hjælpe også de andre børn med at rumme.
- At der arbejdes med fokus på at barnet inkluderes, oplever mestring og at være en del af meningsfulde børnefællesskaber
- At der arbejdes i mindre grupper, med særlig fokus på interaktion og relation, tryghed. Børnegrupperne sammensættes ud fra pædagogiske overvejelser, hvor der tages højde for at børnene har mulighed for at få forskellige kompetencer i spil og lære af hinanden.
- At skabe en dialog med udgangspunkt i barnets verden. Spejle og mediere barnets tilstand, følelser og behov.
- At give børnene medbestemmelse og indflydelse. Fx. et barn der hellere vil tegne dinosaur i stedet for træer. Mulighed for flere deltagelsesmåder.
- Vi forsøger at undgå for mange irettesættelser. I stedet positiv forstærkning. "Det var en høj lyd der var i dig", eller "Du må gerne..."
- Vi arbejder også med at skærme børnene i de pædagogiske rutine-aktiviteter, som fx. garderoben, hvor børn i udsatte positioner kan have særlige aftaler om, at barnet går først eller sidst i garderoben for ikke at udsætte barnet for u hensigtsmæssige påvirkninger. Pædagogiske bagdøre indtænkes.

Målet er at alle børn oplever at kunne bidrage og mestre på lige fod uanset, baggrund, kultur, sprog og traditioner. De pædagogiske læringsmiljøer omkring barnet tilrettelægges, så barnet kan indgå i det almene børnefællesskab.

Vi har et tæt samarbejde med forældrene, hvor vi udarbejder specifikke og konkrete handleplaner, som vi senere i fællesskab kan vurdere ud fra i fht. om vi må tilpasse læringsmiljøet omkring det enkelte barn yderligere. Samarbejdet er vigtigt i fht. børn i udsatte positioner, og vi afholder derfor forældresamtaler efter behov vedrørende barnet.

Når det er relevant samarbejder vi med PPR og tværfaglige samarbejdspartnere, som fysioterapeut, talepædagog, sagsbehandler eller psykolog fra PPR i Holstebro Kommune, både i forhold til sparring, direkte inddragelse og forældrevejledning. Vi har desuden mulighed for at søge vejledning og sparring med en kommunal ressourcepædagog.

Grundlæggende er det vigtigt for os, at vi har en innovativ tilgang til børnene, udlever vores pædagogik med et positivt menneskesyn og fokuserer på børnenes ressourcer og evner i stedet for deres "fejl og mangler".

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi prioriterer at skabe en tryk og positiv overgang til skolelivet. Fra efterårsferie og til barnet starter i før-skole-gruppe på skolerne, etableres en gruppe i Børnehuset, hvor der arbejdes med det "at blive skoleparat". Her vil der være fokus på:

Trygheden omkring det, at skifte fra børnehave til skole, samt hvilke forventninger, der stilles til børnene. Der vil herfor indgå besøgsdage på mulige skoletilbud i Holstebro by, hvor en kendt voksen fra Børnehuset deltager.

Pædagogiske aktiviteter, der retter sig mod større børnehavebørn. Disse aktiviteter planlægges bredt, og dækker alt lige fra:

- Vi laver en spisegruppe med de ældste, hvor der øves i at være duks og feje og tørre borde af.
- Børnene udvikler og nuancerer synet på hinanden, når deres kendskab øges og nye relationer opstår.
- At kunne indgå og bidrage i sociale sammenhænge øves. At være en del af et større fællesskab.
- Erfaringer med at kunne mestre. Turde møde det nye.
- Det pædagogiske indhold vil målrettes børnegruppen og blive mere nuanceret. Det kunne fx være, vi læser kapitelbøger mm.
- Begyndende matematikforståelse. Vi ser på begreber som: større /mindre, flest / færrest, hvad er en cm eller 1 meter? osv. Det kan dukke op, når vi ser på fx blade fra træerne, hvilket er mindst, mellem og størst, eller vi kan stille os op i kø efter føddernes størrelse, børnenes alder eller højde mm. Forståelse for mængde, rumforhold og talforståelse tænkes ind i hverdagen generelt, men særligt for de ældste børn.
- Udvikle nysgerrighed og motivation for før-skole-arbejdet.
- Skrivegreb og klippe med saks øves.
- Lege med regelsæt øves.
- Efterleve kollektive beskeder øves.
- At lytte og fortælle. Vi øver os i håndsoprækning.
- Koncentration, fordybelse og vedholdenhed øves.
- Vi beskæftiger os med spændende emner, som børnene har stor indflydelse på.
- Vi besøger Sønderlandsskolen, som de fleste af vores børn skal starte på. Her lærer børnene deres kommende lærere og pædagoger, samt skolens yngste børn at kende gennem det er være i klassen. Der planlægges også et besøg på evt. andre skoler i mindre grupper, for dem der skal der.
- Vi arbejder med kopiark med alt fra rim og remser, tælle, klipperier og lign.
- På tur en gang om ugen, hvor der særligt bliver arbejdet med børnenes indbyrdes sociale relationer.
- Vi giver børnene en følelse af at være de store og med ansvar, fordi de må nogle nye ting i Børnehuset, som de har set frem til igennem deres børnehavetid. Fx kan de lege med politi lego i køkkenet to og to eller sidde stille med en bog.
- Selvstændighed og selvhjulpenhed øves og vokser.

I den daglige pædagogiske praksis omtaler vi ofte denne gruppe som de store i Rævegruppen.

Vi gør meget ud af at fortælle og visualisere, at de er de store som hjælper med at vise de yngre børn, hvordan man gør tingene. Dette giver dem en opløftethed af at kunne noget og motiverer dem til at lære nyt.

Det er af stor vigtighed, at før-skole-arbejdet planlægges og differentieres således, at det enkelte barn finder det spændende og også lidt udfordrende, på en måde, hvor barnet oplever succes, så motivationen for deres næste skridt til skolen er bedst mulig. Skole er stadig kun noget vi leger.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling – særlig fokus i maj og juni (cirkus)
- Social udvikling – særlig fokus i marts og april (klar til skole)
- Kommunikation og sprog – særlig fokus i januar og februar (sprog i børnehøjde)
- Krop, sanser og bevægelse – særlig fokus i august og september (cykelrally)
- Natur, udeliv og science – særlig fokus i oktober (fra jord til bord)
- Kultur, æstetik og fællesskab – særlig fokus i november og december (jul)

Alsidig personlig udvikling

De pædagogiske læringsmål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Refleksion

I Børnehuset Skovgården ser vi hvert enkelt barn, som det hele menneske, der er. Det er helt centralt for barnets generelle udvikling, at relationen barn - voksen imellem er tryk, omsorgsfuld, empatisk og respektfuld.

Pædagogisk læringsmiljø:

- At børn engagerer sig i leg og aktiviteter, der inviterer dem til at udfolde, udforske og erfare sig selv og hinanden på mange og nye måder. Dette gør vi dels ved at følge børnene tæt i såvel deres udviklingszone som i deres interesser, derved kan vi vurdere, om vi skal gå foran – bagved eller ved siden af barnet.
- At barnet lærer sig selv at kende. Læringsmiljøet i dagligdagen hjælper børnene til, at mærke og udtrykke følelser, blandt andet ved hjælp af spejling. Vi støtter børnene i, at de er lige som de skal være i deres personlighed. Vi øver os i at sige til og fra på hensigtsmæssige måder, hvor børnene er sig selv tro, men også viser hensyn til andres følelser.
- Personlighed udvikler barnet gennem det sociale fællesskab. Dette gør barnet ved at være aktivt deltagende i fællesskabet, føle sig set og hørt som individ og blive anerkendt i fællesskabet. I fællesskabet forhandler børn, de afprøver nye måder at agere på, de spejler hinanden, lærer af hinanden, de leger rollelege, de afventer tur, samarbejder, er i konflikt med hinanden, bestemmer over hinanden og interagerer med hinanden. De grundlæggende erfaringer med at indgå i, høre til og navigere i fællesskaber og får en forståelse af demokrati og demokratiske processer. Desuden får de erfaring med egne stærke og svage sider og i at håndtere følelser og konflikter. De voksne må ad den læringsproces vide, hvornår de skal støtte op om barnet, hvornår de skal lade barnet prøve selv, og hvornår barnet har brug for at blive udfordret lidt eller opmuntret. Børnene må opleve at have indflydelse på sin tid og derved opleve sig betydningsfuld og være medskabende af egne livsbetingelser.
- Barnet skal erfare sig selv på kendte og nye måder og få tillid til egne potentialer. Disse læringsrum skaber vi dels gennem kendte aktiviteter og lege, og dels ved at barnet også af og til udfordres ved at skulle agere i ukendte miljøer, som når vi er på tur ud af huset. Her er det ligeledes vigtigt, den voksne bruger sit kendskab til barnet, så han/hun ved, hvornår tiden er inde til at guide, observere eller udfordre. Ligeledes støtter vi barnet i at udvide deres trykhezszoner med respekt for ikke at grænseoverskride barnet. F.eks. kan et barn i flere dage kigge på snegle på afstand, mens andre børn leger med dem. En dag kan barnet med en voksen i hånden og med smil på læben, være støttet i at være den der leger med sneklen.

Barnets alsidige personlige udvikling er vigtig for barnets voksenliv, da det vil være afgørende for hvilke muligheder det føler at have for sit liv generelt. Derfor er det af stor vigtighed, at vi støtter børn i at vokse op med et sundt selvværd og selvtilid, der vil give gå-på-mod, samt erfaringerne i at agere fornuftigt i fællesskab.

Social udvikling

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Refleksion

Livsglæde er for de fleste forbundet med, om de er en del af gode og stærke fællesskaber. Derfor er de sociale kompetencer af stor betydning for barnets liv.

I Børnehuset Skovgården vil vi skabe et fællesskab, der bygger på ligeværd. Vi tager ansvar for hinanden, og behandler hinanden pænt og kærligt. Vi lytter til hinanden fx. når vi spiser, for alle har noget værdifuldt at sige og bidrage med. Vi arbejder bevidst med at vi er et Børnehus, så børnene lærer hinanden at kende på tværs af alder, køn og forudsætninger. Der skal være plads til alle. Er det svært for et barn, at deltage, må enten læringsmiljøets deltagelsesbetingelser tilpasses eller børnenes forudsætninger for deltagelse udvides fx. ved at opbygge nye erfaringer.

De voksne går foran, ser og anerkender børnene, så det der kan virke som særheder, også kan ses som ressourcer. De voksne italesætter i det hele taget meget, hvad fx. de forskellige børn øver sig på, og hvad de allerede har lært, men som et andet barn måske øver sig på nu. Derigennem opnås en forståelse og tolerance for hinanden. Vi betyder noget for hinanden.

"Det er ikke en egenskab ved det enkelte barn, der afgør, om det kan [inkluderes] – det er en egenskab ved fællesskabet" Madsen i BUPL, 2011, s. 5

Det vi er særligt opmærksomme på at stimulere, er:

- At barnet fungerer i både små og store grupper.
- At barnet øver sig i at være fordybt i leg med andre.
- At barnet kan vente på tur samt give plads til andre og klare ikke at være i centrum.
- At barnet tilegner sig redskaber til at kunne forhandle, argumentere og agere i konfliktsituationer.
- At barnet kan tage initiativ og ansvar i dets sociale relationer og lege.
- At barnet udviser empati og omsorg for andre.
- At barnet lærer at aflæse andres mimik og kropssprog.
- At barnet kan lide at samarbejde.
- At barnet har lysten til at fortælle og lære andre noget.
- At barnet tilegner sig venskaber.
- At barnet skal kunne give og tage i fællesskabet.
- At barnet kan udholde og fastholde øjenkontakt.
- At barnet kan agere og færdes i forskellige kulturer (biblioteket, på museum, andres hjem eller hvor vi ellers kommer).

Hvordan skaber vi læringsrum til at arbejde med dette?

- Vi giver børnene tid og plads i fællesskabet.
- Vi arbejder med medindflydelse gennem pædagogiske betragtninger, demokratisk involvering og empatisk nysgerrighed.
- Vi igangsætter pædagogiske aktiviteter, som styrker børnenes venskaber. Fx samarbejdslege
- Vi skaber fælles aktiviteter ud fra børnenes interesser.
- Vi fremhæver positive egenskaber ved det enkelte barn, også mens andre lytter.
- Vi roser og anerkender børnene. Både når det er godt, og når det er svært.
- Vi skaber rum for fantasi og leg og inspirerer børnene ved at turde at lave skøre ting og opføre os fjollet.
- Vi går både foran, ved siden af og bagved børnene.
- Vi skaber en balance mellem børneinitierede og voksenstyrede aktiviteter. Herunder også må og skal ting.
- Vi støtter og guider børnene i konflikter ved at sætte ord på situationen og deres følelser.
- Vi giver legerelationer tid til at udvikles.
- Vi afprøver og opmuntrer til nye legerelationer.
- Vi viser tydelig i ord og handling, at der tages afstand til synlig/usynlig eksklusion.

- Daglige samlinger

Børn, der deltager i fællesskaber, øver sig på sociale kompetencer og på demokrati. De udvikler gode og sunde relationer, som har betydning for resten af deres liv. Læringsmiljøet skal derfor kunne tilbyde alle børn gode muligheder for at deltage i fællesskaberne. Ved at give børnene medindflydelse i fællesskabet, får de større ejerskab af det, hvilket skaber engagement og demokratisk dannelse på sigt.

Kommunikation og sprog

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opstår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Refleksion

Sprog er en fundamental forudsætning for at kunne agere og kommunikere i vores samfund. Sprog er både det talte, det skriftlige, det billedlige og det kropslige. Børnene skal lære at udtrykke sine tanker og følelser, fordi de på denne måde også bliver i stand til at forstå andres følelser og tanker og kan agere derefter. Barnets sproglige udvikling er central for dets læring nu og senere.

I Børnehuset Skovgården er personalet bevidste om vigtigheden af, at der gives tid til at lytte til barnet og nærværelse til at engagere sig i dialogen med barnet.

Det vi er særligt opmærksomme på at stimulere, er:

- At barnet kan formulere sig og gøre sig forståelig.
- At barnet kan genfortælle historier eller noget, der er sket.
- At barnet udvikler hukommelse. Og derved kan fortælle, hvad det oplevede i morges og i går.
- At barnet kan huske navne, steder og detaljer.
- At barnet kan samtale.
 - Tale og lytte, stille spørgsmål og modtage svar, samt undre sig.
- At barnet kan forstå kollektive beskeder.
- At barnet er nysgerrig for det skrevne.
- At barnet udviser interesse for bogstaver, tal, symboler og tegn.
- At barnet udtrykker sig ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.
- At barnet har redskaber til at kunne forhandle og argumentere.
- At barnet italesætter følelser.
- At barnet eksperimenterer med at udtrykke sig gennem kropslige aktiviteter.
- At barnet eksperimenterer med at udtrykke sig gennem kreative aktiviteter.

I hverdagen vil vi gøre det ved:

- Vi udfordrer barnet til sproglig kreativitet. Herunder hjælp til at udtrykke sig via forskellige kommunikationsmidler.

- Vi giver barnet mulighed for at lege med sproget...fx. igennem rim, remser og fortælling.
- Vi tager ansvar for det sproglige miljø i huset.
- Vi benytter os af anerkendende sprogbrug, som barnet kan kopiere.
 - Vi anvender generelle sprogstrategier og stiliserede spørgsmål:
 - Vi bruger åbne spørgsmål
 - Vi sætter ord på barnets handlinger
 - Vi følger barnets interesse
 - Vi forklarer ord, barnet ikke kender og skaber sammenhæng til noget barnet kender.
- Vi respekterer barnets latenstid og giver det tid til at tænke sig om.
- Vi gør det synlig for børn og forældre, at der arbejdes med bogstaver, tal, sprog, tegn og symboler.
- Vi har hvert år et tema "sprog i børnehøjde", med et slutprodukt som vises frem til forældre og måske udstilles på biblioteket.
- Vi tager ansvar for at litteraturen stemmer overens med de temaer, vi fordyber os i.
- Vi tilstræber at have høj fysisk kvalitet og proceskvalitet i sprogarbejdet.
- Vi arbejder ofte i mindre grupper, hvor der er bedre mulighed for at udvikle sprog.
- Vi anvender dialogisk læsning
- Vi sætter ord på:
 - Hvad vi gør/ser og hvorfor
 - Vi taler om oplevelser
 - Vi træner dialogen
 - Vi lytter til hinanden
 - Vi er nysgerrige med barnet
- Vi lærer barnet, at der er passende/upassende sproglige udtryk
- Vi er guidende, lyttende og hjælper børnene til at indgå i samtaler med hinanden.
- Vi er med til at "åbne verden" ved at lære børnene nye ord (og viden) i takt med barnets udviklingsniveau.
- Vi arbejder ugentligt med en mindre sproggruppe for børn, som har brug for fokuseret sproglig opmærksomhed.

Vi øver sproget gennem hverdagens mange begivenheder. Nogle af læringsmiljøerne opstår gennem børnenes leg, nogle gennem voksenstyrede aktiviteter og andre med udgangspunkt i hverdagens overgange og rutiner. Men fælles for dem alle er, at de omgiver barnet med muligheder for at udvikle sig sprogligt og dermed være en del af udviklingen på flere parametre. Fx. kognitivt og socialt.

Krop, sanser og bevægelse

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Refleksion

Kroppen og sanserne står i første række når det handler om at erfare den verden vi lever i. Nogle børns sanser reagerer voldsomt på de oplevelser der opleves i børnehaven, andre børn virker til at være mere robuste. Men fælles er det, at kroppen reagerer og fortæller barnet noget om dem selv. Den motoriske udvikling, leg og læring, er en af de første elementære grundsten i barnets opvækst. Det er vigtigt at barnet udvikler en kropslig forståelse af sig selv. Motorisk udfoldelse er med til at udvikle de forskellige centre i hjernen, som har betydning for barnets videre kognitive udvikling og er samtidig medskabere af barnets sociale relationer.

I Børnehuset Skovgården er personalet bevidste om vigtigheden af, at der gives tid/rum til at barnet kan udfolde sig motorisk. Både fin og grov. Stille og vild.

Det vi er særligt opmærksomme på at stimulere er:

- Børnenes forhold til deres egne kroppe. Både naturligt, positivt og afslappet
- Børnenes kropslige forhold til digitale medier.
- Børnenes motoriske kunnen. Både fin og grovmotorik.
- Børnenes sanser:
 - Koordination.
 - Den vestibulære sans.
 - Den proprioceptive sans.
 - Den taktile sans.
- Børnenes bevægelsesglæde. Herunder den variation, udvikling og læring som naturens læringsrum tilbyder.
- Børnenes psykiske robusthed. Herunder modstand og at finde egne grænser. - Måske rykke dem.
- Vi vil udfordre børnene. - Kropsligt og personligt.
- Børnenes samarbejde på tværs af alder, køn eller andet. Herunder også lære dem koderne for et godt samarbejde.
- Børnenes rytmik. Særligt gennem sanglege.
- Børnenes kropsbevidsthed og kroppens funktioner. - Både ydre og indre.
- Børnenes glæde og udvikling som kroppen oplever, når den er stille og vild. Samt balancere imellem disse.
- Børnegruppens sociale samspil og udvikling.
- Børnenes selvhjulpenhed.
- Børnenes indre og ydre motivation til at søge motoriske udfordringer.
- Børnenes empati følelse gennem kropslig aktivitet.
- Børnenes udholdenhed.
- Børnenes fysiske robusthed.
- Børnenes udforskning af kroppens egne grænser og begrænsninger gennem risikofyldt leg.

I hverdagen vil vi gøre det ved:

- At være gode forbilleder og vise, hvordan man kan bruge kroppen.
- At udvise glæde ved at bevæge os.
- At skabe sansemotoriske aktiviteter og læringsrum, som styrker både grov og fin motorik.
- At skabe sansemotoriske aktiviteter og læringsrum, som styrker den kropslige hukommelse.
- At veksle mellem voksenstyrede og børneinitierede aktiviteter og lege.
- At skabe et trygt miljø med genkendelighed, struktur og tydelige rammer for kropslig udfoldelse. Både det vilde og det stille. Fx. har vi en meget tydelig struktur, som viser hvor kroppen må være vild og hvor den må være stille.

- At tilbyde aktiviteter som indbyder til høj og lav intensitet.
- At differentiere aktiviteterne, så de er tilpasset børnegruppen og/eller det enkelte barn ift. deres/dennes nærmeste udviklingszone.
- At overveje, skabe og benytte pædagogiske bagdøre.
- At arbejde med kroppen via kreative aktiviteter. Fx tegne vores egen krop i naturlig størrelse.
- At synge sange om kroppen, kropsdele og dens funktioner.
- At øve i cykle og færdselsregler op til Børnehusets årlige cykelrally. Succes er det at flytte børnene fra trehjulet til løbecykel og videre til cykel uden støttehjul.
- At inddrage historiefortælling og skuespil som motivation for at bruge kroppen og skærpe opmærksomhed.
- At inddrage og indbyde til massage, yoga og stilletid som læringsrum for det stille.
- At inddrage og indbyde til fægtelege, brydekampe og andre lege med høj intensivitet som læringsrum for det vilde.
- At tage på ture ud af huset til især grønne læringsrum med muligheder for motorisk udfoldelse.

Vi er skabere af et læringsmiljø, hvor der er mulighed for at være vild med både kroppen og sproget på bestemte tidspunkter og/eller steder. Fx legepladsen og puderrummet. Samtidig er der også tidspunkter og rum til at være stille med kroppen og hjernen og ro til fordybelse. Vi mener, at et sundt samspil mellem stille og vild er en faktor af særlig stor grad, hvor barnet bliver bevidst om sin krop og toneleje. Og med dennes bevidsthed og igennem disse læringsrum dannes der grobund for børnenes dannelse og udvikling i fællesskabet.

Natur, udeliv og science

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Refleksion

I naturen udvikles børnenes sanser for alvor. I naturen lærer børnene at undersøge, gøre brug af deres fantasi og kreativitet og drage sig nye erfaringer og viden. Vi arbejder med naturen og naturens fænomener på vores legeplads, ved åen, i skoven, på engen og på ture ud af huset. Det udendørs læringsrum og miljø giver mulighed for at udvikle børnenes motorik, kreativitet, kognitive og personlige udvikling samt deres indbyrdes sociale relationer. Den friske luft er med til at give hjernen et pusterum fra den indendørs støj og frisk luft er med til at klargøre hovedet, så det igen er klart til at modtage ny læring. Derfor er natur og udeliv også en af Børnehuset Skovgården højt vægtede værdier.

Vi bruger ikke kun uderummet udendørs. Vores hus med mange vinduespartier inviterer naturen indenfor. Vi fordyber os i årets gang og følger fx solstrålernes bevægelse fra øst til vest i løbet af en dag. På vores ture ud af huset plejer vi vores nærmiljø og benytter os af de tætliggende skove og eng arealer samt muligheder for vandedeksperimentet ved åerne.

Det, vi som pædagogisk personale er særligt opmærksomme på at stimulere er:

- Barnets nysgerrighed til at eksperimentere, undre sig, kategorisere, systematisere med naturens materialer og fænomener og forstå sammenhængene deri.
- Et natur læringsrum, hvor barnet får mulighed for at udvikle sig personligt og kognitivt. Fx barnets empatiske evner gennem "leg" med insekter.
- Barnets interesse i at lære at respektere naturen og dens dyr og planter. Vi graver fx kun 5 regnorme op ad gangen og sætter dem tilbage, hvor de kom fra, når vi har undersøgt dem.
- Barnets udviklende fortrolighed og glæde ved at være i naturen.
- Barnets begyndende forståelse for "jord til bord".
- Barnets begyndende forståelse for årstiderne og deres skiften.
- Barnet får en fornemmelse af sig selv i en større sammenhæng.
- Barnets fornemmelse for bæredygtighed og affaldssortering. Herunder nedbrydeligt og ikke nedbrydeligt materiale samt rådneprocesser.

Hvordan skaber vi læringsrum til at arbejde med dette?

- Vi tager på ture ud af huset hver uge til grønne områder.
- Vi er udenfor på vores legeplads min. 1 gang om dagen.
- Vores udendørs miljø indbyder til mange sanseoplevelser og giver gode muligheder for kreativitet og begyndende matematisk opmærksomhed. Vi har bl. andet løse brædder, tagrender, en stor sandkasse og en legeplads med mange forskellige "underlag", træer, buske osv.
- Vi læser, synger, rimer og remser og fortæller om dyr, mad, høst osv.
- Vi eksperimenterer med fx is og vand.
- Vi sår i vores højbede, høster og lugter, smager og føler vores afgrøder. Vi bruger dem evt. i madlavning.
- Vi lytter og kigger til/på dyreløyd eller andre af naturens lyde. Både udenfor og på vores iPad.
- Vi er voksne forbilleder som er nysgerrige på naturen. Vi lægger os gerne ned på maven for at følge en mariehønes vandring hen ad fliserne.
- Vi veksler mellem voksenstyrede og børneinitierede aktiviteter.
- Vi arbejder med både små og store gruppekonstellationer.
- Vi sorterer vores affald til vores måltider.
- Vi laver bål og snitter i pinde.
- Vi bruger fortællinger i naturen som et redskab til fx at danne nye relationer.
- Vi arbejder med temaer. Ofte tilpasset årstiden.
- Vi understøtter naturen med kreative projekter indendørs som fx klipperier af svaler eller forårsblomster.
- Vi bruger naturens materialer til kreative projekter.

I Børnehuset Skovgården er udemiljøet en arena, som sætter rammen om leg, dannelse og børnefællesskaberne. Det pædagogiske personale sætter gennem naturens årshjul en ramme for de oplevelser og mulige læringsmiljøer, som børnene kan møde. Inden for den ramme folder hverdagens pædagogik sig ud, og understøtter det pædagogiske grundlag.

Kultur, æstetik og fællesskab

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Refleksion

Kulturelle udtryksformer og værdier udvikles ved, at barnet med sig selv og i samspil med andre børn og voksne, får mulighed for at udtrykke sig kreativt og kunstnerisk. Vi arbejder med dansk kultur, traditioner, højtider, temaer som cirkus, musik, drama, kreative processer, fortælling mv. Måden, der arbejdes med de forskellige elementer på, skal være indbydende og alderssvarende for børnene, så det pirrer lysten og nysgerrigheden til at eksperimentere og lære.

Det, vi som pædagogisk personale er særligt opmærksomme på at stimulere er:

- Barnet får indblik i dansk kultur og lærer om danske traditioner og værdier.
- Bliver bevidst om egne kulturelle rødder.
- Barnets begyndende forståelse for, at verdenen også er meget større end Holstebro og Danmark, hvor andre kulturer er gældende.
- Barnets videreudvikling af dets kreative sider med brug af mange forskellige materialer. Således indgår nysgerrighed, sansning, leg og fantasi i den æstetiske læringsproces.
- Barnets lyst og motivation til at dygtiggøre sig i at lege og udtrykke kulturelle værdier.
- Udviklingen af børnekulturen.
- Barnets eksperimenteren med vores danske kulturs normer og regler via rollelege.
- Barnets deltagelse i kultur af børn, med børn og for børn.
- Barnets fortrolighed med digitale medier.
- Barnets fortrolighed med både klassisk og moderne musik og litteratur.

Hvordan skaber vi læringsrum til at arbejde med dette?

- Vi afholder årligt de danske højtider/traditioner.
 1. Laver kreativt pynt passende til højtiden.
 2. Laver julegaver til forældre. Slår katten af tønden til fastelavn.
 3. Vi afholder fødselsdage i institutionen eller barnets eget hjem.
 4. Vi hejser flaget sammen med fødselsdagsbarnet på dagen.
- Vi giver børnene kendskab til den danske lege- og sangskat.
- Vi fortæller og digter historier sammen med børnene.
- Vi præsenterer børnene for forskellige kulturelle oplevelser.
- Vi synger hver dag.
- Vi støtter børnene i deres kreativitet og udtryksformer med mange forskellige materialer ude og inde.
- Vi viser respekt for børnenes processer og har fokus på disse i stedet for slutresultatet.
- Vi afholder fernisering for forældre og bedsteforældre.
- Vi præsenterer en bred vifte af kulturelle udtryksformer, såsom teater, musik og kunst.
- Deltage i projekter i samarbejde med studerende fra VIA.
- Vi afholder hvert år en sommerfest, som er bygget op som en cirkus forestilling.

I Børnehuset Skovgården er det kulturelle og æstetiske læringsmiljø i højsæde. Vi arbejder med disse temaer igennem hele dagen. Vores struktur og mange læringsrum både indendørs og udendørs danner rammerne for børnenes dannelse og kreativitet.

Det pædagogiske personale reflekterer og kvalificerer konstant på dette læringsmiljø. Vi kigger bl.a. efter om børnene udfolder sig kreativt på eget initiativ eller om de bruger deres kulturelle oplevelser i deres lege og relationer mellem hinanden.

EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

HVAD SIGER LOVEN?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

Evalueringskultur

I Børnehuset Skovgården dokumenterer vi løbende på følgende måde:

- Der vil løbene skrives om dagligdagen på Parent og med opslag i huset.
- Vi bruger billeder og videoer, som vi lægger på Parent, facebook og vores hjemmeside.
- Vi informerer mundtligt til forældre og andre.

Når det giver mening, vil vi:

- Sætter plancher op med billeder fra hverdagen med didaktiske overvejelser og mål.
- Udstille børnenes kreative udfoldelser.
- I perioder vise diasshow på TV'et med foto fra det seneste år.
- Med børnene lave mapper med kreative tegninger og lign., fx. i førskoleperioden
- Vi er opmærksomme på barnets glæde og lyst til at udtrykke sig om dets oplevelser.
- Vi kommunikerer mundtligt og skriftligt.

Vi anvender følgende strategier i fht at undersøge vores læringsmiljøer, så vi kan forbedre dem:

- Vi iagttager børnenes glæde og reaktioner i de forskellige læringsmiljøer, som vi tilbyder og som opstår i den daglige pædagogiske praksis.
- Relationscirklen
- TRAS
- TrasMo
- Dialogprofil
- Observationsskemaer
- Filme små frekvenser af hverdagen til eget internt brug
- Andre planlægnings og iagttagelses værktøjer

Det hænder dog, at hverdagen overhaler dokumentationsarbejdet, således at miljøet ændres positivt, før undersøgelse af miljøet er afsluttet.

Tingene skal give mening, og værktøjerne skal derfor bruges sådan.

Vi evaluerer på følgende måder:

- Evaluering af hverdagen foregår på daglig basis blandt personalet, når noget er aktuelt. Derfor kan vi hurtigt navigerer rundt og ændre på praksis eller læringsmiljø.
- Tilbage meldinger fra forældregruppen og bestyrelsen giver os også en god ide om, om tiltag, emner, ændringer i læringsmiljøer har været en god ide, eller om det skal justeres yderligere, fx. efter en forældretilfredshedsundersøgelse.
- Evaluering er også noget vi inddrager børnene i, når det er aktuelt. Det er ofte i form af børne-interviews og observationer.
- På ugentlig basis skabes tid til refleksion og evaluering mellem pædagogisk personale og leder. Det kan være aktuelle situationer som læringsrum, der drøftes.
- På vores personalemøde vil der hver gang være på punkt der hedder Den styrkede læreplan. Her evalueres i fht. læringsrum og miljø.

Arbejdet med at etablere en evalueringskultur, hvor vi løbende forholder os reflektivt til det pædagogiske læringsmiljø for at højne kvaliteten af vores dagtilbud, kræver af de ansatte, at de i øget grad er bevidste om praksis. Det kræver at vi tilfører ny viden, bevidst arbejder med hvert enkelt miljø i institutionen og sætter den nødvendige tid af til, systematisk at indsamle data som vi kan arbejde ud fra.

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Vi vil hvert 2. år have et særligt tilrettelagt personalemøde, som udelukkende vil beskæftige sig med det samlede antal evalueringer vi har lavet i løbet af de 2 år. Udfra dem vil vi vurdere, hvad vi har været mest optagede af, eller/og hvad vi har lært mest af. Derudaf vil vi nedfælde vores værdidom.

Denne værdidom vil vi yderligere reflektere og evaluere på sammen med Børnehusets bestyrelse, inden værdidommen til sidst offentliggøres, og en ny 2 årig periode starter.

Udviklingsplaner

Sprog i børnehøjde

Sammenhæng	Vores fokus er sprog i børnehøjde i hele institutionen. Som udgangspunkt har vi fokus på Jakob Martin Strids bøger og univers, hvor vi vil bruge hans fortælling om den kæmpe store pære, og derud fra lave en portfolio som ligner en pære. Her kan børnene ligge deres ting i som vi har lavet under forløbet. Til sidst får børnene deres portfolio med hjem og kan fortsætte derhjemme hvilket også giver mulighed for en god dialog mellem forældre og børn.
Mål	Børnene har mulighed for at få styrket deres sproglige kompetencer og blive interesseret i bogstaver, sprog og rim&remser. Børnene udvikler deres kreative evner i forbindelse med forløbet med bl.a. rim, remser, sange og deres eget portfolio.
Inklusion	Hele huset har fokus på dette emne, og aktiviteterne er tilpasset så alle børn kan være med på deres niveau. Børnene får en følelse af at være en del af fællesskabet og være en del af noget større. Da det er noget hele huset er fælles om.
Tiltag	Læser /hører "den kæmpe store pære" af Jakob Martin Strid, laver "pære portfolio" Frøer: Farvelægge børnenes forbogstav, læser historier af Jakob Martin Strid, Føler på bogstaver med egne hænder - bogstavs forme, hører remser Ugler: Læser historier af Jakob Martin strid, øver rim og remser, øver det enkelte barns forbogstav samt laver kreative ting om dette, ud i naturen og finde og lave bogstaver med ting de finder, bogstav lyde, laver Bogstaver med kroppen Ræve: Læser historier af Jakob Martin Strid, øver rim og remser, øver det enkelte barns forbogstav samt laver kreative ting om dette, ud i naturen og finde og lave bogstaver med ting de finder, klippe bogstaver ud i karton
Tegn	Vi vil gerne se børnene er aktive og interesseret i aktiviteterne der bliver lavet. At der opstår genkendelighed for børnene bl.a. de samme rim&remser, bogstaver på forskellige måder og portfolioen. Vi vil gerne se børnene får medbestemmelse når de for eksempel selv kan vælge rim, snakke om forskellige bogstavsløse m.m.
Evaluering	Vi vil bruge noget af vores erfaring fra vores forrige år. Evalueret på vores P-møde i marts 2021. Det var dejligt at have et udgangspunkt i en bestemt forfatter, som gav os en rød tråd. Næste gang skal vi have fokus på at strukturere det bedre. Have fokus på at lave flere fælles ting – vi lavede kun ting hver for sig, i grupperne. Ugler: Kommet godt omkring forskellige måder at fokus på bogstaver, rim og remser. Ræve: Har brugt meget tid på rim og bogstaver, hvilket har været godt. Det har været mindre stressende i år da vi ikke skulle nå et slutprodukt (udstilling). Et ønske om fremvisning til forældre af hvad vi har lavet, hvis Corona havde tilladt det. Være bedre til at lytte til hvad børnene vil.

Social udvikling

Række hånden op – vente på tur

Sammenhæng	Hele børnehuset vil i marts måned have fokus på at række hånden op og vente på tur. Vores primære fokus er håndsoprækning når vi spiser, har samling og når man har brug for hjælp i garderoben. Vi vil gerne hjælpe børnene til ikke at snakke i munden på hinanden og kunne lytte til hvad andre siger.
Mål	Målet er, at børnene på sigt rækker hånden op når de gerne vil sige noget og kan vente til det er deres tur til at snakke – til samling, når vi spiser og i garderoben. Målet er også at klæde børnene på, til at skulle starte i skolen hvor man bruger håndsoprækning.
Inklusion	Alle børn kan være med på deres niveau – gentagelserne bliver en fast del af hverdagen. Børnene føler sig set og hørt når man bliver lyttet til. De små spejler og kopiere de andre børn.
Tiltag	Vi vil snakke men børnene til fx samling om hvorfor man skal række hånden op – samt huske børnene på at have en stille hånd i luften til ens navn bliver nævnt. Under spisning vil vi hjælpe børnene med at huske på en stille hånd og snakke stille til hinanden. Vi vil hjælpe børnene til ikke at snakke i munden på hinanden og vente til det bliver deres tur til at snakke. Vi skal være gode rollemodeller og gå forrest med et godt eksempel.
Tegn	At børnene rækker hånden op når de gerne vil sige noget og venter til det er deres tur, så de ikke snakker i munden på hinanden. At de bliver opmærksomme på når andre taler og lytte til hvad de andre fortæller. At børnene spejler hinanden og de voksne.
Evaluering	Vi vil evaluere på vores p-møde i april, hvor vi snakker om hvad der gik godt og hvad der eventuelt skal forbedres.

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

**BØRNEHUSET
SKOVGÅRDEN**

2021

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

"Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Hvert år har vi på vores årshjul et tema der hedder "Sprog i børnehøjde". De sidste to år, pga. covid-19, ikke helt været som det plejer. I 2020 skulle det hele være afsluttet med en udstilling på Biblioteket, hvilket ikke kunne lade sig gøre. Så lavede vi udstillingen i egne lokaler, også det blev ødelagt af at forældrene ikke måtte komme ind i huset. I år var det heller ikke muligt at lave én fælles fremvisning af vores produkt, hvilket er meget træls, men dog også gjorde forløbet mindre stressende. I år havde vi taget udgangspunkt i Jakob Martin Strids historier, som dermed gav os en rød tråd.

I har også haft fokus på det at "række hånden op – vente på tur". Målet var at børnene på sigt lærer at række hånden op når de gerne vil sige noget og kan vente til det er deres tur til at snakke – til samling, når vi spiser og i garderoben. Et andet mål var også, at gøre de store klar til at komme i skole.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi har løbende snakket om hvordan vores evalueringskultur skal være og er endnu ikke i mål. Lige nu vælges der noget som vi vil have særligt fokus på og tager udgangspunkt i en smitte. Evalueringen laves så på vores p-møder. Om det kommer til at stå alene, har vi endnu taget stilling om. Men vi er enige om vores evaluering i hverdagen ikke skal tage for meget tid.

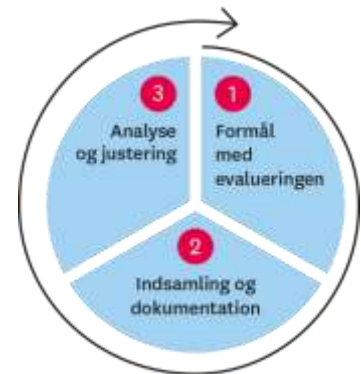
Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Da vi startede op havde vi to fælles møder med bestyrelsen, for at pejle os ind på hvad der var vigtigt at få med. Derefter var alle på kursus. En på det kommunale kursus på VIA (faglig fyrtårn) andre på kursus på Social og sundhedsskolen.

Det faglige fyrtårn opsagde dog sin stilling og personale gruppen blev, efter opstart af vuggestue, større. Det gjorde processen svære. Hele personalegruppen bød dog ind og læreplanen blev skrevet af lederen.

Punktet omkring læreplanen forbliver på vores p-møder og bliver rettet til, der hvor det giver mening.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Som allerede nævnt, har vi haft fokus på det at række hånden op og vente på tur. Vi vil gerne hjælpe børnene til ikke at snakke i munden på hinanden og kunne lytte til hvad andre siger.

Målet er også at klæde børnene på til at skulle i skole, hvor det netop er vigtigt at kunne disse ting, for god

læring.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi har brugt observationer og guidning, når vi har haft samling, når vi spiser og i garderoben. Evalueringen er lavet på vores p-møder og sammen med børnene. Vi har også haft fokus på at være gode rollemodeller og gå forrest med et godt eksempel.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

At selv om målet er overskueligt, kræve det vedholdenhed fra de voksne. Hos de store fungerede det godt og de forstod meningen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

At det er en løbende proces og vi skal fortsætte med at minde børnene om hvorfor man rækker hånden op og vente på tur. Vi skal være vedholdende, da vi jo kan se at de store godt kan, hvilket jo også er vores øvre mål.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Denne gang har vores bestyrelse ikke været meget ind over, pga. Covid-19. Men sådan håber vi ikke det bliver fremover, da vi ønsker bestyrelses inddragelse i læreplan skal være høj. Det er vigtig at få forældresiden med i arbejdet med læreplanen. Sådan plejer det også at være og det kommer det også til at være igen 😊

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi har to punkter som vi lige nu har fokus på.

- 1.) Vi har en drengegruppe som har haft svært ved at fungere med hinanden. Vi har, efter vi sendte de store i skole, skilt dem ad i to grupper og det har givet mere ro. Men var det bare det, eller er der andet vi skal have fokus på. Det vil vi bruge lidt tid på.
- 2.) Vi har endnu ikke fundet nøglen til, hvordan vores evalueringskultur skal være, så det vil vi også have fokus på.

Og så kommer der sikkert nogle nye områder der skal have fokus på.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Tja, det er jo lige det. Vi skal have fundet en måde at evaluere på, så det ikke tager for meget tid og at det bliver en naturlig del af vores praksis. Det skal være noget der giver mening.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Først er det jo vigtig at vores styrkede læreplan, bliver en integreret del af vores dagligdag. Vores

læreplan skal være dynamisk, levende, som vil ændre sig med børnegruppen.